

6. STREEFBEELD COMPLETE PARKSTAD

Fysiek voorwaarden voor een aantrekkelijke sociale en veilige omgeving

6.1. Algemene uitgangspunten

Stedelijke vernieuwing richt zich op versterking en verbetering van alle facetten van het bestaan. Ons centrale uitgangspunt is dat verbetering van de leefomgeving hand in hand moet gaan met versterking van de sociale infrastructuur en verbetering van participatie van burgers in het beleid en in voorzieningen.

In de SWOT-analyse komt pregnant de situatie met betrekking tot jongeren in Veendam aan de orde, zowel v.w.t. zwakke kanten als ook in de sfeer van kansen. Wij richten ons binnen dit bestek daarom vrij nadrukkelijk hierop.

Datzelfde geldt voor de specifieke zorg voor kwetsbare groepen in de samenleving in relatie tot wonen en zorg.

Speerpunten binnen dit prestatieveld zijn:

1. Uitwerking Wijkgericht werken
2. Koppelen van Herstructurering Woningvoorraad aan Wijkgericht werken
3. Speerpunt: Jongeren in Veendam, jongeren in het centrum
4. Speerpunt: Wonen en Zorg op maat

6.2. Algemene kenmerken

De sociale structuur van Veendam wordt gekenmerkt door:

- a. Er is sprake van een verouderd bestand huurwoningen. Middels herstructurering wordt aan de modernisering hiervan gewerkt;
- b. Het voorzieningenniveau op het terrein van Onderwijs, Welzijn en Zorg is goed, maar verdient op sommige punten verbetering.
- c. De bevolking is verhoudingsgewijs oud, ten gevolge van vergrijzing en ontgroening;
- d. Er is sprake van een concentratie van Veendammers van allochtone afkomst in de wijk Noord; zij het dat er sinds de herstructurering van Noord een zekere spreiding is te constateren, met name richting de wijk Sorghvliet;
- e. Het opleidingsniveau van de bevolking ligt beneden het landelijk gemiddelde, evenals het inkomensniveau. Het aantal mensen dat ongewild niet aan het arbeidsproces deelneemt ligt boven het landelijk gemiddelde;
- f. Er is sprake van onderwijsachterstanden bij kinderen van zowel autochtone als allochtone ouders. Met name taalachterstand is hierbij aan de orde.
- g. Een punt van aandacht vormt de overlast die delen van de jeugd veroorzaken in het centrum en in sommige wijken;

6.3. Wijkgericht werken

Lokaal Sociaal Beleid is in de afgelopen 4 jaar het instrument geweest om, gezamenlijk met de bewoners, tot een integrale aanpak van de knelpunten te komen. Dit is gebeurd in de vorm van een pilot in de wijk Noord, direct gerelateerd aan de herstructurering van de woningvoorraad, die in deze periode werd gerealiseerd in deze wijk.

Hierbij zijn waardevolle ervaringen opgedaan met methoden om bewoners bij het beleid te betrekken.

Het project heeft daarnaast ook goede voorbeelden opgeleverd voor de wijze waarop knelpunten kunnen worden aangepakt middels een inhoudelijke en fysieke afstemming van voorzieningen.

In 2004 is deze pilot geëvalueerd met alle betrokkenen en zijn afspraken gemaakt over de aanpassingen in het beleid en de verbreding ervan naar Veendam als geheel. Deze nieuwe aanpak vindt plaats onder de noemer: Wijkgericht werken (zie de **nota Wijkgericht werken**)

Het Wijkgericht werken is het beleidsmatig kader voor de beoogde integrale aanpak van de knelpunten. Daarbij staat de betrokkenheid van de bewoners van wijken centraal en de afstemming van het gemeentelijk beleid op het beleid van overige partijen die voor de leefbaarheid van belang zijn. Dit zal in de komende 4 jaar leiden tot concrete **wijkagenda's**, die door wijkteams worden opgesteld waarin bewoners en betrokken partijen gezamenlijk zitting hebben.

Zowel het huidige, goed functionerende wijkbeheer (bewoners) als de instellingen onderschrijven dit beleid. Inmiddels worden zowel de gemeentelijke organisatie als de instellingsorganisaties zoveel mogelijk op de beoogde wijkgerichte aanpak afgestemd.

Samenwerking: In Provinciaal verband (G6) wordt samengewerkt om tot verbetering van het Wijkgericht werken (Voorheen Lokaal Sociaal Beleid) te komen.

6.4. Beleidsthema's 2004 – 2009

De belangrijkste beleidsthema's voor de komende periode zijn:

6.4.1. Leefbaarheid

- De lopende herstructureringsprojecten zijn direct gekoppeld aan het gemeentelijk sociaal beleid. Bewonersparticipatie heeft daarbij met name in het Project Noord een bijzondere prioriteit, zo ook in het project Herstructurering Wildervank.
- In Bareveld is in het kader van de Agenda voor de Veenkoloniën (bovenprovinciaal) een start gemaakt met het Dorpsomgevingsplan Bareveld, eveneens een project waarbij de fysieke en sociale structuur in samenhang wordt verbeterd, met nauwe betrokkenheid van de bewoners.
- Naast de herstructureringsprojecten kent een aantal wijken inmiddels een Integraal Wijkveiligheidsplan. Deze zullen in de komende vier jaar worden uitgevoerd.
- Binnen alle wijken is behoefte aan verbetering van de speelvoorzieningen voor de jeugd, om te beginnen in de wijk Sorghvliet. Het beleid is er op gericht om de huidige versnippering om te zetten in een bundeling die de attractiewaarde verhoogt. De realisatie is afhankelijk van de momenten waarop zich hier toe de financiële mogelijkheden voordoen. Bij nieuwe stedenbouwkundige planontwikkeling wordt dit beleid van meet af aan betrokken. Dit beleid geldt alle wijken en dorpen.
- In de wijken wordt gestreefd wijkontmoetingsplekken (WOP) voor jong en oud. Het zijn derhalve tevens Jongerenontmoetingsplekken (JOP). In de wijk Noord zijn hiertoe plannen in een gevorderd stadium van ontwikkeling.
- In het minderheden beleid wordt veel aandacht besteed aan de opvang, de participatie en integratie van de culturele minderheden in de Veendammer samenleving.

Participatie:

Bij al deze plannen is sprake van een intensieve betrokkenheid van de bewoners, waarbij de wijkbeheerteams een belangrijke rol spelen.

Samenwerking:

Het dorpsomgevingsplan Bareveld is een project in samenwerking met de gemeente AA en Hunze, waaronder de dorpen Nieuwediep en Eexterveenschekanaal, die in hetzelfde project participeren. In het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak van de Provincie Groningen in samenwerking met de gemeenten in de provincie, is met de buurgemeenten Pekela en Menterwolde sinds 2001 sprake van het project Samenwerken aan Sociale Duurzaamheid.

Meting resultaten: Middels de monitor Lokaal sociaal Beleid en de Minderhedenmonitor worden de ontwikkelingen gevolgd, zodat het beleid tijdig kan worden bijgestuurd.

6.4.2. Zorg

Zeker in een vergrijzende samenleving is zorg een belangrijk onderwerp van beleid. Maar ook de gezondheid van de jeugd vraagt om bijzondere aandacht, waarbij de ongezonde toename van het lichaamsgewicht van jongeren momenteel de prioriteit heeft.

Centraal in het gemeentelijk beleid staat de **nota Wonen met Zorg** waarin een integrale aanpak op deze punten wordt ingevuld. (zie elders in de nota)

De realisatie van Woon-zorg-zones en van een viertal MultiFunctionele Centra (MFC's) zijn hiervan inmiddels onder andere het resultaat. Een verdere uitbouw hiervan, met steunsteeds in de dorpen, behoort tot de voornemens voor de toekomst. Concrete invulling van de plannen is momenteel echter nog niet mogelijk.

De zorgvoorzieningen zijn op niveau en goed gehuisvest, zowel centraal als binnen de MFC's. Voor de komende 4 jaren zal een verdere versterking van het aanbod plaatsvinden met huisvesting voor ambulante hulpverlening vanuit de GGZ, verbetering van de huisvesting voor de OKZ en huisvesting voor cliënten van de NOVO. Met huisartsen wordt al geruime tijd gesproken over de mogelijkheden om tot een HOED te komen. Twijfelachtig is of dat in de komende 4 jaar tot resultaat zal leiden. De realisatie van een eerstelijns hulppost is een lange termijnwens.

Steeds wordt daarbij gestreefd naar het benutten van de mogelijkheden tot onderlinge afstemming van activiteiten en voorzieningen, zeker ook in de fysieke sfeer. In het kader van de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) ligt de nadruk op het creëren en instandhouden van het HBZ-netwerk en het komen tot afspraken met de daarin vertegenwoordigde partijen over het vroegtijdig ingrijpen in sociaal onaanvaardbare situaties. Huiselijk geweld is daarbij nadrukkelijk een prioriteit.

Samenwerking: Provinciaal met de HVD en regionaal in het kader van het de Gebiedsgerichte Aanpak

Meting resultaten: Middels de monitor OGGZ

6.4.3. Onderwijs

- Op het punt van het onderwijs is sterk geïnvesteerd in het realiseren van het **Integraal Huisvestingsplan**. Het scholenbestand is dan ook, op een aantal knelpunten na, goed te noemen. Voor de komende jaren zal uitvoering worden gegeven aan de nieuwbouw voor de CBS De Kern en voor de renovatie, c.q. uitbreiding van de Praktijkschool en de afdeling VMBO, beide onderdelen van de openbare scholengemeenschap Winkler Prins. Een volledig Meerjaren OnderhoudsPlan is in de gemeentelijke begroting verankerd. Gebouwelijke aanpassingen ten behoeve van onderwijskundige vernieuwingen zijn nodig, maar kunnen vooralsnog op financiële gronden niet worden gehonoreerd.

- Het onderwijsaanbod is breed maar verdient uitbreiding op het punt van vervol- en beroepsopleidingen. Met het Voortgezet onderwijs zal op korte termijn het overleg starten voor een gezamenlijke visie en strategie voor de toekomst. Het ROC zal hierbij nadrukkelijk worden betrokken.
- De bestrijding van onderwijsachterstanden is beleidsmatig neergelegd in de **nota Kans van Slagen**, waarbij het accent ligt op ouderbetrokken en taalonderwijs. Daarnaast wordt hoge prioriteit toegekend aan preventie, met name vroegtijdige signalering. De totstandkoming van één loket voor de 0-12 jarigen is in een vergevorderd stadium van voorbereiding. De bestaande STAP-projecten zullen worden gecontinueerd. Deelname in het Oost-Gronings **OnderwijsKansenPlan** zal eveneens worden gecontinueerd voor in ieder geval de projectperiode.

Het bestaande Ondersteuningsinstituut, waarin Het Regionaal ICT-project PICTO is gehuisvest, naast de Ondersteuning WSNS en een deel van het RMC, zal worden uitgebreid met de huisvesting voor het REC, mits de verbouwkosten tot een aanvaardbare huurprijs kunnen leiden.

- Op basis van de nota **Breed omdat er meer in zit** is in Noord inmiddels een brede school gerealiseerd. In de periode 2005-2009 zal dit ook in Wildervank het geval zijn.
- **Voortijdig schoolverlaten** wordt bestreden middels een gedegen uitvoering van de leerplichtwet en middels het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters. Het MPV- project (Menterwolde, Pekela, Veendam) beoogt te komen tot een sluitende aanpak. Alle jongeren tot 23 jaar dienen te beschikken over een startkwalificatie, dan wel in een traject naar onderwijs of werk te zitten.

Participatie:

Met name de participatie van ouders is essentieel in de aanpak van onderwijsachterstanden. Een aantal van de Stapprojecten als Van Monoloog naar dialoog en het stapproject Stap Voort, hebben deze betrokkenheid tot doel.

Samenwerking:

Het onderwijskansenplan wordt samen met de Oost-Groninger gemeenten uitgevoerd. Het beleid ten aanzien van het RMC en de leerplicht wordt zowel op het niveau van Oost-Groningen als in de samenwerking tussen Veendam, Menterwolde en Pekela vormgegeven.

Meting resultaten:

De GOA-monitor
RMC-effectrapportage

6.4.4. Jeugdproblematiek

Een leemte in het gemeentelijk sociaal beleid vormen de voorzieningen voor jongeren waar het de functies opvang, ontmoeting, ontplooiing, ontboezeming en ontspanning betreft. Het huidige jongerencentrum JONO bevindt zich in de periferie van Veendam en voldoet als zodanig niet. De plannen om te komen tot een jongerencentrum in het centrum van Veendam, direct in de nabijheid van onderwijs en sportvoorzieningen, zijn echter voorlopig niet uitvoerbaar bij het ontbreken van de daartoe benodigde middelen. Besloten is om voorsnog te volstaan met tussenoplossingen, waarbij gebruik zal worden gemaakt van bestaande accommodaties. Naar verwachting is realisering voor 2009 mogelijk.

Steeds vaker worden we geconfronteerd met overlast, veelal veroorzaakt door jongeren. Dit doet zich vooral voor in het centrum van de stad en in enkele wijken. Het gevolg hiervan is dat anderen zich bedreigd voelen, dan wel hinder hiervan ondervinden.

In de wijken wordt daarom gestreefd naar het realiseren van Jongerenontmoetings- en activiteitenplekken (JOP: hangplek, basketbalveldjes, skatebaan e.d.) in relatie tot wijkontmoetingsplekken (WOP). Deze worden gerealiseerd in samenspraak met de bewoners en de jongeren. In de komende periode zullen in het centrum van Veendam twee van dergelijke voorzieningen worden ontwikkeld buiten de tussenoplossingen die voor het voorlopig niet te realiseren jongerencentrum worden gezocht, waaronder financiering van de openstelling van een horecagelegenheid voor activiteiten voor jongeren. Daarnaast zal in de herstructureringswijken Noord en Wildervank en in de nieuwbouwwijk Buitenwoel een WOP gerealiseerd worden.

De overlast concentreert zich in het centrum waar de "harde kern" van de overlastveroorzakende jongeren zich ophoudt. Een preventieve en repressieve aanpak is nodig om dit probleem aan te pakken. Hiertoe wordt een zogenaamd "hotspot"beleid gevoerd in samenspraak met politie, welzijnswerk en onderwijs. Ook de lokale middenstand wordt in de aanpak betrokken. Dit betreft een intergenerationele aanpak, gericht op het met elkaar in contact brengen van oud en jong. Ook in dit verband zijn de te realiseren WOP's van groot belang.

Niettemin leiden de huidige inspanningen, waaronder verscherpt toezicht door de politie, nog niet tot een bevredigend resultaat. Er wordt daarom gekozen voor een verdere verscherping middels cameratoezicht in de binnenstad.

Complete Parkstad	Locatie	bekostiging			
		gemeente	ISV2	markt / overige overheden	totaal
Procesmatig					
dorpsomgevingsplan Bareveld	Bareveld				p.m.
Fysiek					
Huisvesting GGZ	Noord			650.000	650.000
Verbetering Ondersteuningsinstituut				200.000	200000
Uitbreiding Praktijksschool	Centrum	1.400.000			1.400.000
Nieuwbouw CBS De kern	Noord	1.600.000			1.600.000
Brede school Wildervank	Wildervank				p.m.
Wijkontmoetingsplaatsen Noord Buitenwoel Sorghvliet Wildervank	4 wijken	110.000		150.000	260.000
Ontmoetingsvoorzieningen centrum/jongerencentrum	Centrum	200.000	200.000	100.000	500.000
Cameratoezicht	Centrum		200.000	100.000	300.000
totaal		3.310.000	400.000	1200000	4.910.000